

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/44/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2318208373
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2318208373.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Andrea Dudášová a sudkýň: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a JUDr. Ľuboslava Vanková, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: M. C., nar. XX.XX.XXXX, zastúpený kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta, dieťa rodičov: Mgr. Q. C., nar. XX.XX.XXXX, E. XXX, P. C., nar. XX.XX.XXXX, G. I. XX/XX, G., o návrhu otca na zníženie výživného dieťa, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Galanta č.k. 21P/196/2018-149 zo dňa 20. februára 2019, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie výrokom I. návrh zamietol a výrokom II. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil citáciou § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 Zákona o rodine a vecne tým, že súd mal za preukázané, že hoci od určenia výživného došlo na strane otca maloletého dieťaťa k zmene pomerov, ktorá zmena spočíva v zhoršení finančnej situácie, keďže vykonáva trest odňatia slobody, v rámci ktorého je aktuálne zaradený do pracovného procesu, pričom prvá pracovná odmena bude rozúčtovaná v mesiaci február 2019, v tejto súvislosti treba uviesť, že túto svoju nepriaznivú finančnú situáciu si spôsobil vlastným zavinením tým, že sa dopustil trestnej činnosti, a to prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zákona, za čo bol odsúdený rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 2T/180/2014 zo dňa 12.01.2016, právoplatným dňa 12.01.2016, a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov, výkon ktorého mu bol podmienene odložený na skúšobnú dobu v trvaní 1 rok, teda do 12.01.2017 a bola mu uložená povinnosť počas skúšobnej doby uhradiť zameškané výživné vo výške 4.000,- Eur matke Mgr. Q. C.. Uznesením č. k. 2T/180/2014-108 zo dňa 28.02.2018 bolo podľa § 50 ods. 4 Tr. zákona tunajším súdom vyslovené, že otec maloletého dieťaťa sa v skúšobnej dobe uloženej mu rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 2T/180/2014 zo dňa 12.01.2016, právoplatného dňa 12.01.2016, neosvedčil a uložený trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov vykoná v ústave pre výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 12.06.2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 6Tos/44/2018-116 zo dňa 12.06.2018. Súd neakceptoval odôvodnenie otca na zníženie výživného a to, že je momentálne bez príjmu, resp. v dôsledku poklesu jeho príjmu a z tohto dôvodu si nemôže riadne plniť vyživovaciu povinnosť. Na reálne zárobkové možnosti súd neprihliada, ak otec v dôsledku vlastného zavinenia si znemožní dosahovanie príjmov (v širšom ponímaní vzdá sa výhodnejšieho zamestnania resp. majetkového prospechu) napr. tým, že si odpykáva trest odňatia slobody za trestný čin. Ak by súd prihliadol na aktuálny stav otca, musel by konštatovať, že ak výživou

povinný subjekt nepracuje, reálne nemá možnosti resp. príjem na to, aby si plnil vyživovaciu povinnosť, preto nemusí platiť výživné nad rámec nevyhnutnej miery, tak ako v tomto prípade žiadal otec. Takýto postup by bol však v príkrom rozpore so záujmom maloletého dieťaťa, bol by neakceptovateľný. Práve na takúto situáciu sa vzťahuje princíp potenciality uplatňovaný v otázkach výživného, t.j. vychádza sa z toho, aký príjem by mohol rodič dosahovať, keby sa nevyhýbal práci resp. keby sa spáchaním trestného činu nevytlúčil z účasti na trhu práce. Otec maloletého dieťaťa však neplnil vyživovaciu povinnosť riadne. Následkom tejto skutočnosti bolo jeho nepodmienečné odsúdenie práve za prečin zanedbania povinnej výživy. Z pomerov na strane matky a maloletého dieťaťa vyplýva, že plnenie vyživovacej povinnosti, ktorá bola stanovená rozsudkom je naďalej nutné, nakoľko maloleté dieťa je samozrejme staršie, je školopovinné a s pribúdajúcim vekom maloletého dieťaťa súvisia zvýšené výdavky na zabezpečenie nielen jeho základných potrieb ako je strava, ošatenie, hygienické potreby, ale aj ostatných potrieb adekvátnych k veku dieťaťa. Vyživovaciu povinnosť maloletého dieťaťa je nutné zabezpečiť a plniť zo strany oboch rodičov. Zmena pomerov na strane maloletého dieťaťa by tak skôr odôvodňovala úpravu výšky výživného jeho zvýšením ako znížením.

Vzhľadom k tomu, že súd nezistil na strane otca maloletého dieťaťa také skutočnosti, ktoré by mali vplyv na výšku jeho vyživovacej povinnosti k maloletému dieťaťu, nezistil takú zmenu pomerov v zmysle ustanovenia § 78 ods. 1 zákona o rodine, ktorá by odôvodňovala možnosť vyhovieť podanému návrhu, návrh otca ako nedôvodný zamietol.

3. O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

4. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie otec maloletého. Poukázal na skutočnosť, že manželstvo bolo rozvedené, výživné platil podľa svojich možností a schopností, nemá za to, že za vzniknutú situáciu môže jeho súčasná manželka. Nesúhlasí s tým, že žije manželkinho platu, nakoľko celý čas až do momentu nástupu do výkonu trestu odňatia slobody bol zamestnaný a to od roku 2011 do roku 2016 na U. úrade v K., od 21.01.2016 do 06.06.2016 bol z dôvodu PN nezamestnaný, od 11.01.2016 do 30.07.2018 mal živnosť, od 01.09.2018 nastúpil výkon trestu odňatia slobody. Nesúhlasí s tým, že si skutočný stav zapríčinil zámerné. Súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Navrhuje preto, že naďalej bude platiť výživné vo výške 100,- eur a zameškané výživné 30,- v období od 01.12.2018.

5. K odvolaniu sa vyjadrila matka maloletého. Podrobne sa vyjadrila k situácii, ktorá bola v minulosti. Poukázala na to, že ak by otec pristupoval ku všetkému zodpovedne nemusel sa nachádzať v súčasnej situácii. V pôvodnom návrhu o zníženie výživného sa jasne vyjadril, že žijú len z platu svojej manželky. V odvolaní už túto skutočnosť vyvracia. Súd dospel k správnym skutkovým zisteniam, preto považuje odvolanie za neopodstatnené. Ako prílohu svojho vyjadrenia predložila fotokópie potvrdenia o oznámení priestupku proti občianskemu spolunažívaniu zo dňa 10.08.2013, potvrdenie o pobyte od 29.10.2013, návrh dohody o vypořádání BSM, hotovostný vklad z 29.09.2014, výpis z účtu zo dňa 14.04.2015, 13.12.2014, 11.11.2014, hotovostný vklad z 28.01.2015, hotovostný vklad z 16.02.2015, 26.05.2015, vyúčtovanie nákladov spojených s užívaním bytu za rok 2014 a 2015, žalobu o vypořádání BSM a návrh na vypořádání BSM, súdny zmiar č.k. 10C 623/2015, návrh na vklad do katastra, list adresovaný VÚB - pokus o zmiar, vyjadrenie z 21.09.2016 a list od bankového ombudsmana z 04.01.2017.

6. K vyjadreniu matky sa vyjadril otec. Poukázal na to, že manželka užívala lieky na ukludnenie. Uvádza skutočnosti, ktoré nesúvisia s predmetom konania.

7. K vyjadreniu otca sa vyjadrila matka maloletého. Podľa matky otec vo vyjadrení uvádza samé lži a pokusy zbaviť sa svojich povinností. Uvádza v prevažnej miere skutočnosti nesúvisiace

8. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom - účastníkom (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f), h) Civilného sporového poriadku, § 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 Civilného mimosporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 66 Civilného mimosporového

poriadku), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 Civilného mimosporového poriadku), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 Civilného mimosporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

9. Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, na základe ktorého dospel k správny skutkový záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie návrhom uplatneného nároku a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil a preto sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku odvolací súd konštatuje správnosť jeho dôvodov a už iba odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na uplatnené odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné:

10. Predmetom konania na súde prvej inštancie bolo rozhodovanie o návrhu otca na zníženie výživného na maloletého M. zo sumy 200,- eur mesačne na sumu 30,- eur mesačne počnúc dňom 01.12.2018. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol návrh otca na zníženie výživného a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania. Odvolaním otca bol rozsudok súdu prvej inštancie napadnutý v celom rozsahu. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na obsah preskúmaného rozsudku a argumenty otca predstreté v odvolacom konaní bolo posúdiť, či boli splnené podmienky pre zníženie výživného otca pre maloletého M., odkedy a v akom rozsahu.

11. Podľa § 62 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť (odsek 1). Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (odsek 2). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť (ods. 4). Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (ods. 5).

12. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

13. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

14. Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa (§ 75 ods. 1, 2 Zákona o rodine).

15. Stanovenie vyživovacej povinnosti povinného rodiča nie je nemenné. Môže dôjsť totiž k zmene pomerov ako na strane povinného, tak i na strane oprávneného, pokiaľ sa výrazným spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov, môžu znamenať dôvod pre novú úpravu vyživovacej povinnosti. Súd pri svojom rozhodovaní v takomto konaní zisťuje okolnosti dôležité pre určenie pôvodnej vyživovacej

povinnosti a posudzuje, či sa tieto okolnosti podstatne a výrazným spôsobom zmenili, či podstatne a výrazným spôsobom zasahujú do pomerov účastníkov a či ide o zmenu, ktorá je spôsobilá prívodiť potrebu novej úpravy vyživovacej povinnosti. Medzi najčastejšie dôvody zmeny pomerov možno zaradiť uplynutie dlhšieho obdobia od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti, ďalej podstatná zmena zárobkových možností a schopností povinného rodiča, prípadne i rodiča, ktorému je dieťa zverené do výchovy, pribudnutie či ukončenie vyživovacej povinnosti, ktorá bola zohľadňovaná v čase posledného rozhodnutia, u detí nastúpenie ďalšej, vyššej formy štúdia zabezpečujúcej prípravu na budúce povolanie a iné. Zmena pomerov pritom môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane povinného, resp. na strane oprávneného, alebo objektívne - vývojom životných nákladov.

16. Z vyššie citovaných ustanovení Zákona o rodine vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane výživou povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie jednak potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností žiť sám, schopností starať sa o seba a podobne. Vo všeobecnosti možno za odôvodnené (opodstatnené) potreby z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti považovať náklady spojené s výživou, ošatením, bývaním, starostlivosťou o zdravie, ako aj náklady súvisiace so vzdelaním, výchovou, kultúrnym a športovým vyžitím a záujmami. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom oprávneného ako sú napr. liečebné náklady. Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Rámec odôvodnených potrieb sa súčasne so zmenenými ekonomickými pomermi a nárastom spotreby rozširuje. Na strane oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia a počet iných osôb povinných poskytovať výživu a ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery, počet nimi vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného ako i vyživovaciu povinnosť iných povinných voči týmto osobám.

17. Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné dieťaťu a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Na strane povinného sa prihliada tiež najmä na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov. Táto kategória zahŕňa jednak majetok rodičov a jednak ich životný štandard, ktorým sa navonok prezentujú. Okrem uvedeného na strane povinného rodiča je vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinných rodičov podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania vtedy, ak sa preukáže, že to bol rodič, ktorý sa vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku.

18. Výživné pre maloletého M. bolo naposledy určené rozsudkom Okresného súdu Nitra č. k. 24P/242/2013-15 zo dňa 26.9.2013 na sumu 200,- eur mesačne. Matka v čase ostatnej úpravy výživného bola zamestnaná s priemerným čistým mesačným príjmom v sume cca 569,- eur a otec bol zamestnaný u U. K. ako príslušník obecnej polície s priemerným mesačným príjmom 634,84 eur a poberal aj výsluhový dôchodok vo výške 123,- eur mesačne. Maloletý M. v čase ostatnej úpravy výživného mal 9 rokov a navštevoval štvrtý ročník na základnej škole. Z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie vyplynulo, že aktuálny príjem matky predstavuje sumu 645,- eur mesačne v čistom a otec v čase podania jeho návrhu na zníženie výživného bol vo výkone trestu odňatia slobody, kde sa nachádzal od 04.12.2018 do 04.06.2019 na základe rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 2T/180/2014 zo dňa 12.1.2016 pre trestný čin zanedbania povinnej výživy. Pred nástupom výkonu trestu otec pracoval u zamestnávateľa SMRC Automotive Solutions Slovakia s.r.o. a to v období od 1.9.2018 s príjmom 494,- eur mesačne. V období od 1.1.2018 do 3.7.2018 otec vykonával samostatne zárobkovú činnosť s príjmom 1.088,- eur. Manželka otca je zamestnaná s príjmom 465,- eur mesačne. Maloletý M. má 15 rokov a v školskom roku 2018/2019 navštevoval deviaty ročník na základnej škole. Počet vyživovacích povinností zostal u oboch rodičov nezmenený.

19. Vychádzajúc z výsledkov súdom prvej inštancie vykonaného dokazovania súd prvej inštancie správne skonštatoval, že v danej veci nie sú splnené podmienky pre zníženie výživného otca na maloletého M.. Predovšetkým je potrebné uviesť, že od poslednej úpravy výživného uplynulo časové obdobie piatich rokov, teda už len samotným uplynutím doby došlo objektívne k podstatnej zmene pomerov na strane maloletého, kedy prirodzene vzrástli jeho potreby nielen na bežné životné náklady ale predovšetkým v súvislosti s prípravou na budúce povolanie, teda pochopiteľne vzrástli jeho odôvodnené potreby vo všetkých oblastiach života. Je potrebné podotknúť v tejto súvislosti, že odôvodnenými potrebami pri určovaní výživného sú nielen základné a najnutnejšie hmotné potreby pre život dieťaťa (jedlo, ošatenie, obuv, bývanie atď.), ale aj ďalšie potreby dôležité pre vývoj a všestranný rozvoj osobnosti (vzdelanie, príprava na povolanie, kultúrne, športové, rekreačné potreby apod.) a rovnako sem patria aj náhodné výdavky spojené so zdravotným stavom a záujmami dieťaťa. Pri skúmaní oprávnených potrieb dieťaťa je potrebné a nutné vziať do úvahy nielen potreby obvyklé, pravidelne sa vyskytujúce, ale aj potreby, ktoré sa vyskytujú len niekedy, napríklad v dobe školských prázdnin, v súvislosti s úhradou školských výletov a iných školských aktivít, nakupovaním školských potrieb a v súvislosti so záujmami a mimoškolskými aktivitami maloletej. Účelom výživného je uhrádzať nielen priebežne sa vyskytujúce bežné potreby, ale všetky potreby prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa, teda i potreby vyskytujúce sa nepravidelne za dlhšie obdobie. K týmto odôvodneným potrebám sa musí prihliadať pri určovaní výšky výživného.

20. Výživné má zabezpečiť také materiálne podmienky pre telesný a duševný vývoj dieťaťa, v akých by sa dieťa nachádzalo, keby žilo v harmonicknej spoločnej domácnosti svojich rodičov. Výživné pre dieťa má pritom prednosť pred inými výdavkami rodičov, a o toto právo nemôže byť ukraované. Odvolací súd poznamenáva, že ochrana práv dieťaťa zahŕňa zo strany rodičov zaistenie podmienok materiálnej a nemateriálnej povahy k tomu, aby dieťa mohlo dostatočne rozvíjať svoje možnosti a schopnosti k jeho uplatneniu v spoločnosti. Pokiaľ ide o materiálne podmienky, tieto sa realizujú prostredníctvom povinnosti rodičov podieľať sa na vyživovacej povinnosti k svojim deťom, podľa kritérií uvedených v ustanovení § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Odvolací súd poukazuje na výdavky, ktoré sú nevyhnutné na výživu dieťaťa. Náklady vyčíslené matkou sú primerané, korešpondujú s potrebami maloletého M.. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada aj na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Tu odvolací súd zdôrazňuje, že bola to práve matka, ktorá v prevažnej miere zabezpečovala starostlivosť o maloletého M., uspokojovala jeho každodenné potreby a starala sa o spoločnú domácnosť.

21. Pri posudzovaní schopností a možností povinného rodiča nie sú rozhodné jeho skutočné zárobkové (majetkové) pomery, ale jeho reálne zárobkové (majetkové) pomery, dané napr. jeho fyzickým stavom, nadaním, množstvom získaných vedomostí a pracovnými skúsenosťami. Princíp potenciality príjmov má prednosť pred princípom fakticity príjmov. Životná úroveň povinného rodiča nemôže byť posudzovaná len so zreteľom na súčasne dosahovaný (prípadne len tvrdý) príjem. Majetkové a osobné pomery je nutné posudzovať komplexne, pričom je potrebné zohľadniť aj skutočné možnosti, schopnosti, dosiahnutú kvalifikáciu, reálne možnosti na trhu práce, ale i vôľu a snahu každého z rodičov dosiahnuť čo najvyšší zárobok. K týmto predpokladom je potrebné prihliadnuť najmä vtedy, ak by sa niektorý z rodičov vyhýbal plneniu vyživovacej povinnosti, prípadne by využitie svojich schopností a možností úmyselne či neúmyselne zanedbával. Otec maloletého, doposiaľ nezaopatreného dieťaťa, si musí byť vedomý, že má zákonnú vyživovaciu povinnosť k svojmu nezaopatrenému dieťaťu, ktoré nemá možnosť vzhľadom na svoj vek žiť sa samé a úmerne tejto skutočnosti je povinný vyvíjať aj patričnú snahu a úsilie zabezpečiť si adekvátny príjem a prispôbiť i svoj životný štýl. Ak schopnosti a možnosti povinného rodiča nie sú využívané adekvátne z dôvodu úmyselného vyhýbania sa zárobkovým možnostiam zodpovedajúcim jeho dosiahnutému vzdelaniu, kvalifikácii a odborným schopnostiam, súd v takomto prípade vychádza pri určovaní výšky zárobku zo zásady potenciality zárobku, čo znamená, že vychádza z fikcie príjmu, ktorý by povinný rodič mohol reálne dosiahnuť (je schopný reálne dosahovať) a nie z jeho súčasného faktického príjmu.

22. Vzhľadom na vyššie uvedené, preto pokiaľ otec v odvolaní namietal, že si súčasný stav nezapríčinil zámerne, jeho možnosť zamestnať sa a dosiahnuť príjem je v jeho prípade viazaná na výkon trestu odňatia slobody, je táto odvolacia námietka neopodstatnená. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje, že podľa záverov aplikačnej praxe sa má v zmysle potenciality posudzovať prípadný výkon trestu odňatia slobody za trestný čin zanedbania povinnej výživy, keď sa vychádza z toho, že práve výkon trestu z tohto dôvodu by nemal byť pre páchatel'a výhodou, a preto pri kvalifikácii treba vychádzať z možných zárobkov, vychádzajúc z princípu potenciality príjmov. Možno preto konštatovať, že na

strane otca nedošlo k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zníženie vyživovacej povinnosti, nakoľko v prípade, že by otec nebol nastúpil výkon trestu odňatia slobody pre zanedbanie povinnej výživy, bol by dosahoval rovnaký príjem ako pred nástupom na výkon trestu odňatia slobody, pričom v možnostiach otca je dosahovať príjem aspoň v rovnakej výške ako v čase poslednej úpravy výživného. Ako bolo už uvedené, prípadný výkon trestu odňatia slobody pre zanedbanie povinnej výživy nemôže byť pre páchatel'a výhodou, a preto nemožno prihliadať, že otec v čase výkonu trestu odňatia slobody nedosahuje adekvátny príjem. Je preto nepochybné, že otec si svoju súčasnú situáciu zavinil sám úmyselnou trestnou činnosťou, keď otec sa dopustil prečinu zanedbania povinnej výživy. Je potom zrejme, že súčasná situácia otca nemôže byť na ťarchu plnenia si zákonnej povinnosti voči maloletému.

23. „Pri určení výšky výživného je rozhodujúci príjem, ktorý rodič reálne mohol dosahovať a nie príjem, ktorý fakticky dosahuje, pretože princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity. V zmysle ustanovenia § 62 ods. 5 Zákona o rodine je rodič povinný plne rešpektovať svoju vyživovaciu povinnosť a svoje výdavky usmerniť tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti nebolo ohrozené a s využitím svojich subjektívnych vlastností a pracovných príležitostí si organizovať svoje pracovné aktivity tak, aby mal reálnu možnosť si riadne plniť svoju vyživovaciu povinnosť.“ (pozri rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/165/2017 zo dňa 27.11.2018). „Zásada, že nerozhodujú skutočné zárobkové a majetkové pomery rodičov, ale ich reálne zárobkové a majetkové možnosti, plynú z toho, že je povinnosťou rodičov, aby venovali všetky sily na dôsledné zaistenie výživy svojich detí a vyvarovali sa každého konania, ktoré má negatívny dopad na možnosť zabezpečenia výživy detí. S povinnosťou rodičov venovať všetky sily na dôsledné zabezpečenie výživy detí v záujme ich náležitého telesného a duševného rozvoja sa nezhoduje, ak niektorý z rodičov mení zbytočne alebo dokonca zámerne (v snahe docieľiť nižší rozsah vyživovacej povinnosti) doterajšie zamestnanie za menej výhodné. Pri uplatnení princípu potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné oprávnenej osobe súd neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný (potenciálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Na zníženie (stratu) príjmu povinného súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania takého dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia povinného.“ (pozri rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/236/2018 zo dňa 20.02.2019).

24. Odvolací súd sa tak stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že neboli splnené hmotnoprávne predpoklady pre zmenu súdneho rozhodnutia o vyživovacej povinnosti otca k maloletému M., v zmysle návrhu otca podľa ustanovenia § 121 Civilného mimosporového poriadku a ustanovenia § 78 ods. 1 Zákona o rodine. S prihliadnutím na dieťa a mieru jeho odôvodnených potrieb je na vlastnej iniciatíve a snahe otca zabezpečiť si zdroj stabilného príjmu, s dôrazom na povinnosť vynakladať snahu upraviť si svoje osobné a zárobkové pomery adekvátne rozsahu určenej vyživovacej povinnosti. Znížením výživného by došlo k reálnemu ohrozeniu uspokojovania odôvodnených potrieb výživou oprávneného dieťaťa. Odvolací súd predovšetkým prihliadol na skutočnosť, že vyživovacia povinnosť k dieťaťu je prvoradou povinnosťou rodiča, ktorej plnenie má prednosť pred inými povinnosťami a nemožno sa jej zbaviť ani s poukazom na aktuálnu majetkovú a sociálnu situáciu otca.

25. Ani ďalšie odvolacie námietky otca odvolací súd nepovažoval za dôvodné. Tieto sú totožné, ako boli prednesené v konaní pred súdom prvej inštancie a súd prvej inštancie sa s nimi vo svojom odôvodnení riadne a vyčerpávajúco vypořiadal. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú argumentáciu zachádzajúcu podrobne do nadbytočných detailov, nespôsobilú ovplyvniť výšku výživného, preto odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

26. Odvolací súd riadiac sa uvádzaným, preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vrátane závislého výroku o náhrade trov konania (osobitne odvolaním nenapadnutého) podľa ustanovenia § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku z dôvodu vecnej správnosti vo výroku potvrdil.

27. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keďže nebol zistený žiaden z dôvodov pre pripustenie výnimiek z jeho aplikácie.

28. Senát krajského súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).